

32003R0859

Oficialusis leidinys L 124 , 20/05/2003 p. 0001 - 0003

Tarybos reglamentas (EB) Nr. 859/2003

2003 m. gegužės 14 d.

išplečiantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatų taikymą trečiųjų šalių piliečiams, kuriems jos dar netaikomos dėl jų pilietybės

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 63 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą [1],

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę [2],

kadangi:

(1) Europos Vadovų Taryba savo specialiaame 1999 m. spalio 15–16 d. susitikime Tampereje paskelbė, kad Europos Sąjunga turėtų užtikrinti teisingų sąlygų taikymą trečiosios šalies piliečiams, teisėtai gyvenantiems jos valstybių narių teritorijoje, suteikti jiems panašias į ES piliečių teises ir pareigas, sustiprinti nediskriminavimą ekonominiame, socialiniame ir kultūriniame gyvenime bei suderinti jų teisinį statusą su valstybių narių piliečių statusu.

(2) Europos Parlamentas savo 1999 m. spalio 27 d. rezoliucijoje [3] paragino imtis skubių veiksmų dėl pažadų taikyti teisingas sąlygas trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems valstybėse narėse, ir dėl jų teisinio statuso apibrėžimo, įskaitant kuo vienodesnes teises, palyginti su tomis, kuriomis naudojasi Europos Sąjungos piliečiai.

(3) Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas taip pat kreipėsi dėl vienodų sąlygų taikymo Bendrijos ir trečiųjų šalių piliečiams socialinėje srityje, ypač savo 1991 m. rugsėjo 26 d. nuomonėje dėl darbuotojų migrantų iš trečiųjų šalių statuso [4].

(4) Europos Sąjungos Sutarties 6 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad Sąjunga gerbia pagrindines teises, kurias užtikrina 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašyta Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija ir kurios kyla iš valstybėms narėms bendrų konstitucinių tradicijų kaip bendri Bendrijos teisės principai.

(5) Šis reglamentas gerbia pagrindines teises ir laikosi principų, kurie pirmiausia pripažįstami Europos Sąjungos pagrindinių socialinių teisių chartijoje, ypač jos 34 straipsnio 2 dalies dvasios.

(6) Aukšto lygio socialinės apsaugos skatinimas ir gyvenimo lygio bei gyvenimo kokybės gerėjimas valstybėse narėse yra Bendrijos tikslai.

(7) Užimtumo ir socialinės politikos taryba savo 2001 m. gruodžio 3 d. išvadose įrodinėjo, kad trečiųjų šalių piliečių socialinės apsaugos sąlygų, o svarbiausia jiems taikomos socialinės apsaugos sistemos derinimas, taikytinas trečiųjų šalių piliečiams, turėtų suteikti jiems nemažai vienodų teisių, kuo panašesnių į tas, kuriomis naudojasi ES piliečiai.

(8) Šiuo metu 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje [5], kuris yra skirtingų valstybių narių socialinės apsaugos sistemų koordinavimo pagrindas, ir 1972 m. kovo 21 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 574/72, nustatantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 įgyvendinimo tvarką [6], taikomi tik tam tikrų trečiųjų šalių piliečiams. Teisinių dokumentų, naudojamų siekiant išspręsti su valstybių narių socialinės apsaugos sistemų koordinavimu susijusias problemas, su kuriomis susiduria trečiųjų šalių piliečiai, esantys tokioje pačioje padėtyje, kaip ir Bendrijos piliečiai, skaičius ir įvairovė lemia teises ir administracines painiavas. Jos tampa pagrindinių sunkumų suinteresuotiems asmenims, jų darbdaviams ir

kompetentingoms nacionalinėms socialinės apsaugos įstaigoms priežastimi.

(9) Taigi būtina numatyti Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 koordinavimo taisyklių taikymą trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems Bendrijoje, kuriems šiuo metu nėra taikomos šių reglamentų nuostatos dėl jų pilietybės ir kurie atitinka kitas šiame reglamente numatytas sąlygas; toks nuostatų taikymo išplėtimas yra ypač svarbus atsižvelgiant į būsimą Europos Sąjungos plėtrą.

(10) Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 taikymas šiems asmenims nesuteikia jiems jokios teisės atvykti, laikinai būti arba gyventi valstybėje narėje arba galimybės pateikti į jos darbo rinką.

(11) Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatos pagal šį reglamentą taikomos tik tiek, kiek suinteresuotas asmuo jau teisėtai gyvena kurios nors valstybės narės teritorijoje. Dėl to teisėtas gyvenimas yra šių nuostatų taikymo prielaida.

(12) Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatos netaikomos esant padėčiai, kuri visais atžvilgiais apsiriboja tik viena valstybe nare. Tai, inter alia, susiję su trečiosios šalies piliečio, turinčio sąsajų tik su trečiaja šalimi ir viena valstybe nare, padėtimi.

(13) Teisės gauti bedarbio išmoką, kaip nustatyta Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 69 straipsnyje, galiojimas priklauso nuo to, ar asmuo yra registruotas kiekvienos valstybės narės, į kurią jis atvyksta, įdarbinimo tarnybose kaip darbo ieškantis asmuo. Dėl to šios nuostatos gali būti taikomos trečiosios šalies piliečiui tik tuo atveju, jeigu jis turi teisę, kai kuriais atvejais pagal jo leidimą apsigyventi, užsiregistruoti valstybės narės, į kurią jis atvyksta, įdarbinimo tarnybose kaip darbo ieškantis asmuo ir teisę legaliai dirbti joje.

(14) Turėtų būti priimtos pereinamojo laikotarpio nuostatos, apsaugančios asmenis, kuriems taikomas šis reglamentas, ir užtikrinančios, kad jie neprarastų teisių jam įsigaliojus.

(15) Kad būtų pasiekti šie tikslai, būtina ir tikslinga išplėsti nacionalines socialinės apsaugos sistemas koordinuojančių taisyklių taikymo sritį priimant Bendrijos teisinį dokumentą, įpareigojantį kiekvieną valstybę narę, kuri dalyvauja šio reglamento priėmimo, ir yra tiesiogiai taikomas joje.

(16) Šis reglamentas nepažeidžia teisių ir įsipareigojimų, numatytų tarptautiniuose susitarimuose su trečiosiomis šalimis, kuriuose Bendrija yra šalis, ir kurie suteikia socialinės apsaugos lengvatas.

(17) Kadangi siūlomo veiksmo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o Bendrija dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio gali juos pasiekti geriau, Bendrija gali imtis priemonių pagal Sutarties 5 straipsnyje išdėstytą subsidiarumo principą. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šis reglamentas neapima jokių veiksmų, kurie nėra būtini siekiant šių tikslų.

(18) Pagal prie Europos Sąjungos ir Europos bendrijos steigimo sutarčių pridėto Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį Airija ir Jungtinė Karalystė 2002 m. balandžio 19 d. ir 23 d. laiškais pranešė apie savo norą dalyvauti priimant šį reglamentą ir taikant jį.

(19) Vadovaujantis prie Europos Sąjungos ir Europos bendrijos steigimo sutarčių pridėto Protokolo dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsniais, Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir dėl to ji nei privalo laikytis jo, nei jis jai taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Atsižvelgiant į šio reglamento priedo nuostatas, Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatos taikomos trečiųjų šalių piliečiams, kuriems jos dar nėra taikomos tik dėl jų pilietybės, o taip pat jų šeimos nariams ir maitintojo netekusiems asmenims, jeigu jie teisėtai gyvena valstybės narės teritorijoje ir jų padėtis yra tokia, kuri visais atžvilgiais neapsiriboja viena valstybe nare.

2 straipsnis

1. Šis reglamentas nesukuria jokių teisių laikotarpio iki 2003 m. birželio 1 d. atžvilgiu.

2. Bet kuris draudimo laikotarpis, o, kai kuriais atvejais, bet kuris darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo ar nuolatinio gyvenimo laikotarpis, įgytas pagal valstybės narės teisės aktus iki 2003 m. birželio 1 d., įskaitomas teisėms, įgytoms pagal šio reglamento nuostatas, nustatyti.

3. Atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, teisė pagal šį reglamentą įgyjama net ir tuo

atveju, jeigu ji susijusi su draudiminiu įvykiu, įvykusiui iki 2003 m. birželio 1 d.

4. Bet kuri išmoka, nepaskirta arba sustabdyta dėl suinteresuoto asmens pilietybės arba gyvenamosios vietos, pastarojo prašymu, skiriama arba atnaujinama nuo 2003 m. birželio 1 d., tačiau tik tuo atveju, jeigu teisės, pagal kurias išmokos buvo anksčiau suteiktos, nesuteikia teisės gauti vienkartinio mokėjimo.

5. Asmenų, kuriems iki 2003 m. birželio 1 d. buvo paskirta pensija, teisės gali būti peržiūrėtos jų prašymu, atsižvelgiant į šio reglamento nuostatas.

6. Jeigu šio straipsnio 4 ar 5 dalyje minėtas prašymas paduodamas per dvejus metus nuo 2003 m. birželio 1 d., šiame reglamente numatytos teisės yra įgyjamos nuo tos datos, o bet kurios valstybės narės teisės aktų nuostatos dėl teisių praradimo ar galiojimo pabaigos gali būti netaikomos suinteresuotiems asmenims.

7. Jeigu šio straipsnio 4 ar 5 dalyje minėtas prašymas paduodamas pasibaigus 6 dalyje nurodytam terminui, teisės, kurios nebuvo prarastos arba kurių galiojimo terminas nepasibaigęs, įgyjamos nuo tokio prašymo datos, taikant bet kurias palankesnes bet kurios valstybės narės teisės aktų nuostatas.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja pirmą mėnesio, einančio po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje, dieną.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.

Priimta Briuselyje, 2003 m. gegužės 14 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A.-A. Tsochatzopoulos

[1] OL C 126 E, 2002 5 28, p. 388.

[2] 2002 m. lapkričio 21 d. pareikšta nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

[3] OL C 154, 2000 6 5, p. 63.

[4] OL C 339, 1991 12 31, p. 82.

[5] OL L 149, 1971 7 5, p. 2; Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1386/2001 (OL L 187, 2001 7 10, p. 1).

[6] OL L 74, 1972 3 27, p. 1; Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 410/2002 (OL L 62, 2002 3 5, p. 17).

PRIEDAS

1 STRAIPSNYJE MINĖTOS SPECIALIOS NUOSTATOS

I. VOKIETIJA

Išmokų šeimai atveju šis reglamentas taikomas tik trečiosios šalies piliečiams, turintiems leidimą apsigyventi, kuris atitinka Vokietijos teisėje pateiktą sąvokos apibrėžimą "Aufenthaltserlaubnis" arba "Aufenthaltsberechtigung".

II. AUSTRIJA

Išmokų šeimai atveju šis reglamentas taikomas tik trečiosios šalies piliečiams, kurie atitinka Austrijos teisės aktuose nustatytas sąlygas dėl nuolatinės teisės gauti pašalpas šeimai.
